

A Kúria a dr. Gere István ügyvéd által képviselt Santander Consumer Finance Pénzügyi Vállalkozás Zrt. felperesnek az SBGK Ügyvédi Iroda által képviselt Magyar Állam alperes ellen általános szerződési feltételekhez kapcsolódó törvényi vélelem megdöntése iránt a Fővárosi Törvényszéken 36.G.43.409/2014. szám alatt folyamatban volt, és a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.21.412/2014/7. számú kijavító végzésével kijavított 17.Pf.21.412/2014/6. számú ítéletével befejezett perében a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 933.907 (Kilencszázharmincháromezer-kilencszázhet) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes fogyasztói kölcsönszerződések nyújtásával is foglalkozó pénzügyi intézmény. A 2004. május 01-től különböző időintervallumokban alkalmazott személyi kölcsönszerződés deviza alapon nyilvántartott kölcsönökhöz megnevezésű, valamint kölcsönszerződés gépjárművásárlásához megjelölésű, továbbá kölcsönszerződés gépjárművásárlásához megnevezésű szerződéseiben alkalmazott általános szerződési feltételek és az üzletszabályzatok egyes pontjai olyan kikötéseket tartalmaznak, amik általános szerződési feltétel alkalmazásával a felperes és a felperessel szerződő felek között létrejött egyedi szerződések egyoldalú módosítását teszik lehetővé a felperes számára.

A felperes keresetében kérte, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) alapján állapítsa meg a bíróság, hogy a 2004. május 01. napjától a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések tekintetében alkalmazott egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó általános szerződési feltételei és egyedileg meg nem tárgyalta szerződéses kikötései tisztességesek és ezért érvényesek. Kérte, hogy a bíróság az

egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülményeket egyenként vizsgálja meg. Amennyiben valamelyik ok nem felel meg a Törvény 4. § (1) bekezdésében meghatározott elvek egyikének, úgy ítéletében azt állapítsa meg, hogy az egyoldalú szerződésmódosítási kikötés - az érvénytelenségi ok elhagyásával - tisztességes.

A felperes az eljárás során indítványozta, hogy a bíróság a per tárgyalásának felfüggesztése mellett az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikke alapján az Európai Unió Bírósága előtt kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást, mert álláspontja szerint a Törvény az Európai Unió alapszerződéseinek egyes rendelkezéseibe ütközik, és ellentétes az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglalt jogokkal. Indítványozta azt is, hogy a bíróság a per tárgyalásának felfüggesztése mellett kezdeményezze az Alkotmánybíróságnál a Törvény konkrétan megjelölt rendelkezései és a Kúria 2/2014. Polgári Jogegységi határozata (a továbbiakban: PJE határozat) rendelkező rész 2. pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását, és a perben való alkalmazásuk kizárását.

Az alperes ellenkérelmében a kereset, továbbá az Alkotmánybírósági eljárás és előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest az alperes javára perköltség megfizetésére. Az Alkotmánybírósági eljárás kezdeményezését azért mellőzte, mert nem észlelte sem a Törvény, sem a PJE határozat alaptörvény-ellenességét. Rámutatott, hogy a bíróság az elutasító döntésének indokait az ítéletben sem köteles részletesen kifejteni, mert az a Törvény alkotmányosságának vizsgálatát jelentené, amely nem a bíróság feladata.

Az elsőfokú bíróság szerint a perben nem merült fel olyan kérdés, amely indokolná az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezését. A felperes által az Európai Unió Bíróságának feltenni szándékozott kérdések egy része a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv) értelmezésével kapcsolatos, ugyanakkor az Irányelvben meghatározott célkitűzések hazai jogszabályokban kerültek megfogalmazásra, melyek garantálják az Irányelvben kitűzött célok megvalósulását. Így az Irányelv rendelkezései jelen perben közvetlenül nem alkalmazhatóak. Az Európai Központi Bankkal való egyeztetés hiánya olyan jogalkotási kérdés, amely miatt nem kezdeményezhető előzetes döntéshozatali eljárás, az Alapjogi Charta rendelkezéseinek pedig a tagállamok akkor címzettjei, ha az unió jogát hajtják végre.

Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a felperes által megjelölt

egyoldalú szerződésmódosítások a Törvény 4. § (1) bekezdése értelmében annak tárgyi hatálya alá tartoznak-e, másrészt azt, hogy az érvényessé nyilvánítani kért kikötések mindegyike megfelel-e valamennyi, a Törvény 4. § (1) bekezdés a) - g) pontjában foglalt feltételnek.

Az elsőfokú bíróság határozatának I. részében a személyi kölcsönszerződés deviza alapon nyilvántartott kölcsönökhöz típusú szerződés szerződéses kikötéseivel foglalkozott. A I/A fejezetben a 2004. május 01-től 2007. december 31-ig alkalmazott feltételeket ölelte fel, melyekről megállapította, hogy az Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) 3.3. pontja nem felel meg az egyértelmű és érthető megfogalmazás, a ténylegesség és arányosság, a szimmetria és a felmondhatóság elvének, de kielégíti az objektivitás, valamint a tételes meghatározás elvének követelményét. E pont tisztességtelensége miatt fogalmilag kizárt az ahhoz szorosan kapcsolódó és azzal együtt értelmezendő Üzletszabályzat 1.2.8., 2.4.4., 2.4.6. pontjai érvényességének megállapítása.

Az elsőfokú bíróság ítéletének I/B. fejezetében a 2008. január 01-től 2010. január 31-ig irányadó szerződési feltételekkel foglalkozott. Az I/A. fejezetben ismertetett pontokkal való egyezés miatt e feltételeket is tisztességtelenségnek ítélte. Rámutatott arra is, hogy az ÁSZF új 3.4. pontja nem felel meg a ténylegesség és arányosság, valamint az átláthatóság elveinek.

Az elsőfokú bíróság ítéletének I/C fejezete a 2010. február 01-től 2011. október 14-ig alkalmazott szerződési feltételekre vonatkozó azonos érvelést tartalmaz, az indokokat azzal kiegészítve, hogy az Üzletszabályzat rendelkezései a korábbi időszakokhoz képest az I. számú mellékletbeli pontokkal bővültek. Az ítélet szerint I. számú melléklet 1.1. a)-c) pontjaiban meghatározott feltételek nem felelnek meg az átláthatóság, a ténylegesség és az arányosság elvének. Az 1.2. pontban és annak alpontjaiban foglaltak nem biztosítják az átláthatóság elvének érvényesülését, és néhány kivételtől eltekintve nem teljesítik az egyértelmű és érthető megfogalmazás követelményét, továbbá nem felelnek meg a ténylegesség és az arányosság elvének sem. Az Üzletszabályzat 1. számú mellékletének 1.3. a)-c) pontjai ugyancsak nem felelnek meg az átláthatóság elvének, ezen kívül az egyértelmű és érthető megfogalmazás követelményének. A feltételek nem felelnek meg az arányosság és tételes felsorolás elvének. E feltételek azonban megfelelnek az objektivitás és a felmondhatóság elvének. Az Üzletszabályzat 1.2.8., 2.4.4., 2.4.6. pontjainak rendelkezései megegyeznek az I/A. fejezet időszakának szövegezésével, így az elsőfokú bíróság fenntartotta az ezekkel a pontokkal kapcsolatban az I/A. fejezetben tett megállapításait. Az ÁSZF 3.3. és 3.4. pontjai megegyeztek az I/C. fejezet vonatkozó pontjaival, így ezekre a pontokra is irányadó az I/C. fejezetben kifejtett

okfejtés.

Az elsőfokú bíróság ítéletének I/D. fejezetében a 2011. október 15-től 2014. június 30-ig alkalmazott szerződési feltételekről megállapította, hogy azok szövegezése megegyezik az 1/C. fejezetben foglaltakkal, továbbá 4. ponttal bővült. A bíróság az 1/C. fejezetben tett indokolását fenntartva, azt kiegészítette azzal, hogy az 1.2.8.1. pont nem felel meg az átláthatóság elvének, az 1.2.8.6., 1.2.8.7. és az 1.2.8.8. pontjai nem biztosították a felmondhatóságot, e rendelkezések azonban kívül estek a Törvény tárgyi hatályán, így e pontok vonatkozásában is elutasította a keresetet.

Az elsőfokú bíróság ítéletének I/E. fejezetében a felperes által 2014. július 01-től jelenleg is alkalmazott feltételekről megállapította, hogy azok megegyeznek az 1/D. fejezetben foglaltakkal, ezért fenntartotta az 1/D. fejezetben foglalt indokolást.

Az elsőfokú bíróság ítéletének II/A-II/E fejezetében az egyes időállapotokra vonatkozóan a gépjárművásárláshoz nyújtott kölcsönszerződéseknel alkalmazott szerződési feltételek vizsgálata eredményeként állapította meg, hogy e kikötések az I/A-1/E fejezetben megjelöltekkel megegyeznek, ezért visszautalt az indokolás I. részében vonatkozó fejezetében kifejtett indokokra.

Az indokolás III. részében az elsőfokú bíróság a felperes által 2008. október 01-től 2010. január 31. közötti időszakban a kölcsönszerződés gépjárművásárláshoz típusú szerződések kereset szerinti feltételeit vizsgálta. Megállapította, hogy a szerződéses kikötések egyezők az 1/B. fejezetben megjelölt feltételekkel, így az arra vonatkozó indokolás e fejezetre is irányadó.

Az elsőfokú bíróság a perköltségviseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozva kötelezte a felperest az alperes javára 1.905.000 forint perköltség megfizetésére.

A másodfokú bíróság kijavított ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a felperes által fizetendő perköltséget 925.500 forintra leszállította. Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság - szerinte - helyesen megállapított tényállására alapított érdemi döntésével és annak jogi indokolásával túlnyomórésztben egyetértett, az ítélet indokolását azonban részben módosította. Rámutatott arra, hogy a felperes alappal érvelt azzal, hogy a tisztességtelenség törvényi vételeme nem vonatkozik olyan kölcsönszerződések egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötéseire, amelyek futamideje legfeljebb egy év. E kikötések szerint a kamatlábat a szerződés időtartama alatt a felperes nem módosíthatta, emiatt a 12 hónapot

meg nem haladó szerződéses kikötések nem minősülnek a törvény 4. § (1) bekezdés hatálya alá tartozó, egyoldalú szerződésmódosítási jogot biztosító feltételnek. A kereset elutasításának ezért ebben a részben a keresetösségi jog hiánya miatt van helye.

A másodfokú bíróság azzal a fellebbezési érveléssel nem értett egyet, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 2010. január 01. napjától hatályos szabályait, valamint az ezt végrehajtó Kormányrendelet 1. §-ának előírásait teljesítő oklista ne lenne vizsgálható, és nem értett egyet azzal a hivatkozással sem, hogy a tisztességtelenség főszabályként csupán részleges érvénytelenséget eredményez. Rámutatott arra, hogy a törvényi vélelem megdöntése iránti kereset csak akkor vezethet sikerre, ha a felperes valamennyi elv érvényesülését bizonyítja, ezért bármelyik feltétel hiányában a szerződéses kikötés tisztességtelen, ami miatt a bíróságnak a keresetet el kell utasítania. Kifejtette, hogy az elvek alapvető jelentősége, a további elvekkel való összefüggése miatt a Törvény 4. § (1) bekezdésében foglalt követelmények közül elsődlegesen a szerződéses kikötések egyértelmű és érthető megfogalmazása, továbbá átláthatósága vizsgálendő. A másodfokú bíróság szerint a vizsgált egyes általános szerződési kikötések nem felelnek meg az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének, továbbá a perben érintett kikötések nem felelnek meg az átláthatóság elvének. Az egyértelmű és érthető megfogalmazás, valamint az átláthatóság követelményének való megfelelés hiányában szükségtelen minden további vizsgálódás, ezért mellőzte az elsőfokú ítélet azon megállapításait, amelyek szerint valamely szerződéses rendelkezés a Törvény 4. § (1) bekezdés a) és e) pontjában foglaltakon kívüli, további követelményeknek megfelel. Emiatt nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az elsőfokú bíróság miként értékelte a felmondhatóság elvének megfelelését.

A másodfokú bíróság alaposnak ítélte a perköltség mértékét kifogásoló fellebbezést, ezért a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint megállapítható munkadíjat a (2) bekezdés alapján mérsékelte.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen a Pp. 155/A. § (2) bekezdése szerint az eljárás felfüggesztése mellett kérte az Európai Unió Bíróságánál előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését. Kérte továbbá a Pp. 155/B. § (1) bekezdése szerint az eljárás felfüggesztése mellett az Alkotmánybíróságnál a Törvény alaptörvény-ellenességének, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárás kezdeményezését. Az ügy érdemében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és a kereseti kérelmével egyező tartalommal hozzon új határozatot, illetőleg az ügyben eljárt első- vagy másodfokú

bíróságot utasítsa új eljárásra és új határozat hozatalára.

A felperes felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a Törvény az uniós jogba ütközik, sérti az Alapjogi Charta 17. cikke szerinti tulajdonhoz való jogot, 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jogot, ellentétes az Európai Unióról szóló szerződés (EUSz) 6. cikk (3) bekezdésében foglalt jogos elvárások védelmére vonatkozó általános jogelvvel, sérti az EUMSZ 49. cikke és 54. cikke szerinti letelepedés szabadságát. Érvelése értelmében miután az Alaptörvény Q cikkének (2) bekezdése szerint Magyarországnak a nemzetközi jogi kötelezettségeket, míg E cikke értelmében az uniós joggal való összhangját biztosítania kell, az EUMSZ 288. cikke alapján pedig a tagállamok kötelesek az uniós irányelvben meghatározott elérendő célokat megtartani, és azt megfelelően megvalósító jogszabályokat alkotni, az elsőbbség tételének megfelelően pedig az EU joggal ellentétes nemzeti szabály nem alkalmazható, így a Törvény 4. § (1) bekezdése 6. §-a, 8. § (1) bekezdés a) pontja, 8. § (3) bekezdése, 9. § (3) bekezdése, 10. § (4) bekezdése, 11. § (1) bekezdése jelen ügyben nem alkalmazható.

Kifejtette, hogy a Törvény ellentétes az Irányelv rendelkezéseivel, több ponton eltér mind az 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.), mind a 2013. évi V. törvény (új Ptk.) rendelkezéseitől egyrészt azzal, hogy feltételrendszerhez köti a tisztességtelenség vélelmét, másrészt a tisztességtelenség megállapításának korlátait, kivételeit - contra légem - nem engedi érvényesülni, harmadrészt pedig egy különleges eljárást intézményesít a tisztességtelenség vélelmének megdöntésére. Szerinte az Irányelv 1. cikk (2) bekezdése alapján nem merülhet fel az olyan fogyasztói szerződéses kikötések tisztességtelensége, amelyek tartalmát a jogalkotó kötelező vagy diszpozitív jogszabályi rendelkezésekkel szabályozta. 2010. január 01. és 2013. december 31. között a régi Hpt. 2010. § (3)-(5) bekezdéseivel, 2010. november 27-től a régi Hpt.-be iktatott 210/A. § (4) bekezdésével, és 2010. december 18-tól a hatályba léptetett kormányrendelet kógens rendelkezéseivel szabályozta az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét, az e szabályoknak megfelelő általános szerződési feltételek, blankettaszerződés rendelkezések az uniós jog alapján nem minősülnek tisztességtelennek. A Törvény korlátozza az eljáró bíróság döntési szabadságát abban, hogy a régi Ptk. keretszabályainak alkalmazásakor a PJE határozatban foglalt szempontokon kívül az Irányelv egyéb szempontjait is figyelembe vegye. Az Irányelv mellékletének 1. pontja tartalmazza azon feltételek nem kimerítő felsorolását, amelyek tisztességtelennek tekinthetők. A melléklet 2. pontja negatív hatályra vonatkozó szabályokat rendez. A jelen kereset tárgyát képező kikötések olyanok, amelyre az Irányelv szerint nem terjed ki a tisztességtelenségi vélelem, azonban a Törvény ezeket a tisztességtelenség vélelme alóli kivételeket jogellenesen nem

engedi érvényesülni.

A felperesi érvelés értelmében az Irányelv 7. cikkének (1)-(3) bekezdése rögzíti a fogyasztók rendelkezésére álló jogi eszközöket. E rendelkezéseket a régi Ptk. 209/B., valamint az új Ptk. 6:105. §-a megfelelően átültette a magyar jogba. A Törvény az Irányelvben és a Ptk-beli szabályokban foglaltaktól eltérően egy olyan, a Pp. szabályaitól is eltérő, különleges eljárást alakított ki, amelyben szabályozott vélelem megdöntésére irányuló eljárás ellentétes az Irányelvvel. A Törvényben meghatározott eljárás nem tekinthető az Irányelv 8. cikke szerinti, a fogyasztók részére magasabb szintű védelmet biztosító rendelkezésnek. A sajátos eljárási renddel sérül a jogbiztonság, az arányosság, és a visszaható hatályú jogalkotás tilalma.

A felperes hivatkozott arra is, hogy a Kásler ügyben az Európai Unió Bírósága csak az árfolyamrés kikötés vonatkozásában fogalmazta meg azt az átláthatósági követelményt, amelyet a Kúria PJE határozatában téves analógiát alkalmazva az egyoldalú szerződésmódosítási kikötésre is kiterjesztett. Az Európai Unió Bírósága ezen ügyben hozott döntéséből következik, hogy a szerződéses kikötések csak a konkrét szerződés összes körülményének vizsgálata alapján minősíthetők tisztességtelennek, ezért az általános szerződési feltételek általános jelleggel, jogszabállyal nem minősíthetők tisztességtelennek.

A felperes előadta, hogy a magyar hatóságok a Törvény megalkotásakor megszegték az Európai Központi Bankkal való konzultációnak való megfelelés szabályait, emiatt nem alkalmazható a Törvény egésze.

A felperesi hivatkozás szerint a Törvény ellentétes a fogyasztói hitelre vonatkozó tagállami törvényi rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló 87/102/EGK irányelvvel, a fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/48/EK irányelvvel, a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48. EK és a 2013/36/EU irányelvvel, és a 1093/2010. EU rendelet módosításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelvével. A Törvény 4. § (1) bekezdése visszamenőleges hatállyal kizárja a hitelezők számára az irányelvekben biztosított jogok gyakorlását.

A felperes szükségesnek ítélte az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, és a felülvizsgálati kérelmében az Európai Unió Bíróságához intézendő konkrét kérdéseket is megjelölte.

Az Alkotmánybírósághoz fordulással összefüggésben hivatkozott arra,

hogy a Törvény 1. § (6) és (7) bekezdése, valamint 4. § (1) bekezdése ellentétes a jogállamiság elvéből következő visszaható hatályú jogalkotás tilalmával (Alaptörvény B. cikk (1) bekezdés), 4. § (1) bekezdése, 6. §-a, 8. § (1) bekezdés a) pontja, 8. § (3) bekezdése, 9. § (3) bekezdése, 10. § (4) bekezdése és 11. § (1) bekezdése pedig a tisztességes eljáráshoz való joggal (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés). Ezen túlmenően a PJE határozat rendelkező részének 2. pontja ellentétes a jogállamiság elvéből következő visszaható hatályú jogalkotás tilalmával (Alaptörvény B. cikk (1) bekezdés), továbbá a PJE határozat és a Törvény nemzetközi szerződésbe ütközik. A Törvénnyel sérül a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez való jog, a törvény sérti a normavilágosság, a jogforrási hierarchia és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét. Sérül a tisztességes eljáráshoz és jogorvoslathoz való jog, továbbá a PJE határozat és a Törvény sérti a Magyar Népköztársaság és a Német Szövetségi Köztársaság között beruházások elősegítéséről és kölcsönös védelméről szóló 1987. október 07-én aláírt, és az 1988. évi V. törvényerejű rendelettel kihirdetett szerződés (Német-Magyar Egyezmény) 2. és 4. cikkét.

Az ítélet hatályon kívül helyezését megalapozó jogszabálysértésként hivatkozott arra, hogy a perben eljáró bíróságok megsértették az általános szerződési feltételek tisztességtelenségére vonatkozó Ptk-beli rendelkezéseket, a régi Ptk. 209. § (1), (2), (5) és (6) bekezdését, illetve az új Ptk. 6:102. § (1), (2), (3) és (4) bekezdését. A bíróságok nem vették figyelembe a régi Hpt. 2010. január 01. és 2013. december 31. között hatályos 210. §-ában, a 2010. november 17-től beiktatott 210/A. §-ában, valamint a 2010. december 18-tól hatályos Kormányrendeletben foglalt, az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó kógens jogszabályi rendelkezéseket. A bíróságok megsértették a részleges érvénytelenségre vonatkozó Ptk-beli szabályokat, a régi Ptk. 239. §-át, illetve az új Ptk. 6:114. §-át. Helytelenül értelmezték és alkalmazták az Irányelv 5. cikkével való megfelelés érdekében a régi Ptk. 209. § (4) bekezdésében rögzített átláthatóság elvét. Az ítélet indokolásában logikai ellentmondások és okszerűtlen következtetések találhatók, a felhívott jogszabályok és Kúriai döntések helyes alkalmazásából eltérő jogi következtetésre lehet jutni, így az ítélet nem felel meg a Pp. 206. § (1) bekezdésében, és 221. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek sem.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében mind az Európai Unió Bírósága előtti eljárás, mind pedig az Alkotmánybíróság előtti eljárás kezdeményezésére irányuló, illetve az eljárás felfüggesztésére vonatkozó indítvány elutasítását, továbbá a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Álláspontja szerint a Törvény nem ütközik az Európai Unió alapszerződéseibe, és nem ellentétes az Európai Unió Alapjogi Chartájával sem. Kifejtette, hogy a jogerős ítélet helyesen foglalt állást az

irányadó jogszabályok és figyelembe veendő bírósági gyakorlat tekintetében, és nem sérti a régi Ptk. rendelkezéseit és nem ütközik kógens jogszabályi rendelkezésekbe. Megalapozatlanok a részleges érvénytelenségre vonatkozó felperesi hivatkozások, továbbá fenntartotta azon a jogi álláspontját is, hogy a felperes egyoldalú szerződésmódosítási gyakorlata, az erre vonatkozó általános szerződési feltételei nem felelnek meg a Törvényben körülírt elveknek. Pernyertessége esetére kérte a felperest a megbízási szerződése szerinti, összesen 735.360 forint + ÁFA mértékű ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezni.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

I. Az EU jog értelmezése, az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének szükségessége

1. Az Alapjogi Charta sérelme

a) Az Alapjogi Charta alkalmazhatósága

Az EUSz 6. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az Európai Unió elismeri a Chartában foglalt jogokat, szabadságokat és elveket, és a Charta ugyanolyan jogi kötéserővel bír, mint a Szerződések. A Charta 51. cikk (1) bekezdése értelmében a Charta rendelkezéseinek címzettjei az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Az Európai Unió Bírósága jogértelmezése szerint a Charta rendelkezése korábbi állandó ítélkezési gyakorlatát erősíti meg, ami szerint az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az uniós jog által szabályozott valamennyi tényállásra alkalmazni kell. Ha valamely nemzeti szabályozás az uniós jog alkalmazási körébe tartozik, a Charta által biztosított alapvető jogokat tiszteletben kell tartani, nem állhat fenn olyan tényállás, amelyre anélkül vonatkozna az uniós jog, hogy az említett alapvető jogokat alkalmazni kellene (C-617/10. sz. Aklagaren ügy, 17-21. pontok).

A Törvény célja, hogy a szabályozási körébe vont fogyasztói szerződések esetében speciális szabályokat állapítson meg egyes szerződési kikötések tisztességtelenségének értékelésére és az abból eredő jogkövetkezmények levonására. A Törvény e tekintetben az Irányelv hatálya alá tartozó szerződések és az Irányelv alkalmazásában megállapítható tisztességtelenség speciális körében az Irányelv 6. cikkének (1) bekezdését ülteti át, ami szerint a tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek

a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve. A Törvény az uniós jog által szabályozott tényállásra vonatkozik, ezért a Chartában említett alapvető jogokat e körben is alkalmazni kell. E kötelezettség attól függetlenül megállapítható, hogy a tagállamok az Irányelv 6. cikk (1) bekezdése átültetése során széles körű eljárási autonómiát élveznek.

b) A tulajdonhoz való jog sérelme

Az Alapjogi Charta 17. cikke a tulajdonhoz való jog védelméről rendelkezik. E jog megfelel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben (Emberi Jogok Európai Egyezménye, a továbbiakban: EJEE) biztosított hasonló jognak, ezért a Charta 52. cikk (3) bekezdése értelmében tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni az említett egyezményben szereplővel. Ezt az értelmezést támasztják alá a Charta 17. cikkéhez fűzött magyarázatok (HL C 303, 2007.12.14., 17. o.), amelyeket az EUSz 6. cikk (1) bekezdése és a Charta 52. cikk (7) bekezdése alapján a tagállami bíróságoknak is figyelembe kell venniük. A magyarázatok kifejezetten utalnak arra, hogy a Charta 17. cikke az EJEE 1. kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkén alapul, és a szövegezési eltérésektől függetlenül azonos tartalommal és terjedelemben szabályozza a kérdéses alapjogot.

Az EJEE 1. kiegészítő jegyzőkönyvének a tulajdon védelméről szóló 1. cikkének első fordulata a következőképpen rendelkezik: Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.

Mivel az Egyezmény az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) joggyakorlata alapján autonóm módon határozza meg a javak és a tulajdon fogalmát, a Kúriának - függetlenül attól, hogy ez az igény a magyar jog alapján hogyan minősül - vizsgálnia kell, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében említett várománya az EJEE alapján tulajdoni védelmet élvez-e, illetve történt-e az EJEE értelmében tulajdontól való megfosztás.

A felperes olyan gazdasági érdeke sérelmét tekinti tulajdonelvonásnak, amely kizárólag tisztességtelen egyoldalú kamat-, költség-, vagy díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötésen alapul. Nem lehet eltekinteni attól a körülménytől, hogy az uniós és magyar jog alapján ezek a kikötések semmissek, vagyis a fogyasztó számára nem jelenthetnek kötelezettséget, a pénzügyi intézet számára pedig értelemszerűen nem keletkeztethetnek jogosultságot.

Az EJEB gyakorlata a vagyon fogalmát kiterjesztően értelmezi és

számos gazdasági érdeket minősít a tulajdonnal azonos védelem alá esőnek. Az 1. kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének védelme azonban csak olyan jogok védelmét biztosítja, amelyekkel a fél a nemzeti jog alapján rendelkezik vagy valaha rendelkezett, vagyis amelyek esetében fogalmilag felmerülhet a „megfosztás” kérdése. Olyan jogok megszerzése és gyakorlása, ami a felet a nemzeti jog alapján sohasem illette meg, az EJEE alapján nem követelhető (Marckx v. Belgium, A31 (1979); X v. Német Szövetségi Köztársaság, App. No. 8410/78 (1979); S. v. Egyesült Királyság, App. No. 11716/85 (1986)).

A Kúria e körben utal a III/1522/2014. (ide egyesítve: III/01591/2014; III/01592/2014) ügyben hozott 34/2014. (XI. 14.) AB határozatra (a továbbiakban: AB határozat), ami megállapította, hogy a Törvény sem a tisztességtelenség tartalma, sem annak jogkövetkezményei tekintetében nem tartalmaz visszaható hatályú jogalkotást (Indokolás, [71]-[114]). Vagyis a Törvény alapján vizsgálándó szerződéses kikötések semmissége nem a Törvény, hanem az uniós és magyar jog 2004. május 1-je óta létező tartalma alapján állt be. A felperes tehát érvényesen sohasem rendelkezett olyan vagyoni igénnyel, ami kizárólag tisztességtelen egyoldalú kamat-, költség-, vagy díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötésen alapul. Ebből következően ebben a körben fogalmilag nem merülhet fel a „megfosztás” kérdése. Mivel a felperes a Törvény alkalmazási körében nem tud érvényes kötelmi eredetű vagyoni értékű jogosítványt valószínűsíteni, ezért a Kúriának nem kell vizsgálnia azt, hogy jogosítványából olyan jogi helyzet következik-e, amely lehetővé teszi, hogy jogait saját maga számára önállóan gyakorolja - ami a Charta 17. cikkén alapuló védelem előfeltétele (C-283/11. sz. Sky Österreich ügy, 34. pont).

A fentiek alapján a Törvény tehát nem tartalmaz olyan rendelkezést, ami a felperes által hivatkozott okból ellentétes lenne a Charta 17. cikkében foglalt rendelkezésekkel.

c) A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelme

A Charta 47. cikke a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogról rendelkezik. A Charta 47. cikkéhez fűzött magyarázatok szerint a cikk az EJEE 13. cikkén, illetve 6. cikk (1) bekezdésén alapul, amit az Európai Unió Bírósága joggyakorlata is megerősít (C-93/12. sz. ET Agroconsulting ügy, 59. pont és az ott hivatkozott joggyakorlat). A Charta által biztosított jogvédelem több szempontból kiterjedtebb, mint az európai egyezmény által nyújtott védelem, a jelen ügyben alkalmazandó „hatékony jogorvoslat” és „tisztességes eljárás” alapelvei szempontjából viszont az alapelv tartalma és terjedelme a két szabályozásban megegyezik.

Az Alkotmánybíróság az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény rendelkezéseivel összefüggésben is részletesen vizsgálta a felperesi előadással azonos tárgyú indítványokat. Az AB határozat megállapította, hogy a Törvény rendelkezései alapján a feleknek érdemi és valós lehetőségük volt megfelelő hatékonysággal előadni az ügyeket (Indokolás, [172]), illetve a bíróságoknak lehetőségük volt az eléjük vitt tény- és jogkérdések érdemi vizsgálatára (Indokolás, [173]). E körben megállapította azt is, hogy a Törvényben foglalt határidők a tisztességes eljáráshoz való jog szempontjából nem aggályosak (Indokolás, [145]-[174]), illetve a Törvény rendelkezései nem sértik a fegyverek egyenlőségének követelményét (Indokolás, [175]-[180]).

A fentiek alapján a Törvény nem tartalmaz olyan rendelkezést, ami a felperes által hivatkozott okból ellentétes lenne a Charta 47. cikkében foglalt rendelkezésekkel.

2. A jogos várakozások védelme

A felperes a jogos elvárások védelmének (vagy bizalomvédelemnek) mint az EUSz 6. cikk (3) bekezdése alapján az uniós jog részét képező általános jogelvnek a sérelmére is hivatkozott, mivel álláspontja szerint a tisztességtelenség visszamenőleges hatályú kimondása megfosztja a pénzügyi intézményeket jogos várakozásuktól, mely az általuk jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok gyakorlásához fűződik.

A Kúria e körben utal az AB határozatra, ami megállapította, hogy a Törvény sem a tisztességtelenség tartalma, sem annak jogkövetkezményei tekintetében nem tartalmaz visszaható hatályú jogalkotást (Indokolás, [71]-[114]).

Tényleges retroaktivitás hiányában az Európai Unió Bíróságának a joggyakorlata igen szűk körben látja megvalósultnak a jogos várakozások sérelmét. A jogszabályi környezet megváltozása önmagában nem szolgálhat ilyen igény alapjául: a jogalanyoknak nem fűződhet jogos várakozása ahhoz, hogy a szabályozásra jogosult szerv vagy hatóság e jogkörével a jogszabályi keretek között ne élhessen (C-402/98. sz. ATB ügy, 53. pont; C-17/03. sz. Vereniging voor Energie ügy, 81. pont). A jogos várakozás fennállásának és sérelmének megállapításához szükséges további feltételek (megalapozott várakozások keltése hatósági határozat, ígervény, megállapodás vagy jogalkotói magatartás révén) közül a felperes a peres eljárás során egyik meglétét sem bizonyította vagy valószínűsítette. A Kúria a konkrét eljárás kapcsán külön hangsúlyozza, hogy a felperesnek ahhoz semmiképpen nem fűződhetett jogos várakozása, hogy az általa kötött fogyasztói szerződések a

megkötésük idején hatályos uniós és tagállami szabályozás ellenére tisztességtelen tartalommal maradjanak fenn és menjenek teljesezésbe.

A fentiek alapján ésszerű kétség nem merülhet fel azzal kapcsolatban, hogy a Törvény 4. §-a alkalmazásának mellőzése nem indokolt azon az alapon, hogy a jogos elvárások védelmének (vagy bizalomvédelemnek) mint az uniós jog részét képező általános jogelvnek a sérelmét jelenti.

3. A letelepedés szabadsága

A felperes egy uniós székhelyű vállalkozás leányvállalataként felülvizsgálati kérelmében arra is hivatkozott, hogy a Törvény 4. § (1) bekezdése ellentétes a letelepedés szabadságával, amit az EUMSZ 49. és 54. cikkei biztosítanak számára. E körben arra hivatkozik, hogy a Törvény 4. § (1) bekezdésének alkalmazása eredményeképpen tíz évre visszamenőleg semmissé válhat a fogyasztói kölcsönszerződésekben végrehajtott mindenfajta kamatemelés, ami összességében jelentős kötelezettséget eredményezhet a számára, és tulajdonosi tőkejuttatás nélkül ellehetetlenítené működését.

Az Európai Unió Bíróságának a joggyakorlata értelmében a letelepedés szabadsága alárendelt egységek, többek között leányvállalatok létrehozása útján is gyakorolható, így minden olyan tagállami intézkedés, ami visszatarthatja az uniós székhelyű vállalkozásokat ilyen tevékenységtől, a letelepedés szabadsága szempontjából is vizsgálendő (C-384/08. sz. Attanasio Group ügy, 43-44. pontok; C-148/10. sz. DHL International ügy, 62. pont).

A felperes nem állította, hogy a Törvény rendelkezései közvetlen vagy közvetett diszkriminációt tartalmaznának a hatálya alá tartozó szerződéseket megkötő pénzügyi intézetek székhelye vagy tulajdonosi szerkezete alapján, és ilyet a Kúria sem észlelt. Az Európai Unió Bíróságának a joggyakorlata értelmében azonban diszkriminatív elem meglététől függetlenül a letelepedés szabadsága korlátozásának minősül minden olyan intézkedés, ami e jog gyakorlását tiltja, korlátozza vagy kevésbé vonzóvá teszi (C-442/02. sz. CaixaBank ügy, 11. pont és az ott hivatkozott ítéletek). Nem vitatott, hogy a felperes által hivatkozott anyagi következmények a Magyarország területén letelepedés útján végzett gazdasági tevékenységet kevésbé vonzóvá tehetik. E körben viszont meghatározó jelentősége van annak, hogy a lehetséges anyagi következmények okai mennyiben vezethetőek vissza a Törvény rendelkezéseire.

A Törvény a szerződési feltételek tisztességtelenségével kapcsolatban nem tartalmaz visszaható hatályú rendelkezést, és nem állapít meg olyan követelményeket, amelyek 2004. május 1-jétől kezdődően a felperest ne terheltek volna. A Irányelv 6. cikk (1)

bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok előírják, hogy az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket. Annak a jogkövetkezménynek az érvényesülését, hogy a tisztességtelen szerződési feltételek alapján végrehajtott mindenfajta kamatemelés tíz évre visszamenőleg semmissé válik, Magyarországnak a Irányelv alapján kötelessége előírni és biztosítani. A Törvény tehát a tisztességtelenség fogalma mellett annak jogkövetkezményei tekintetében sem tartalmaz olyan rendelkezést, ami a 2004. május 1-jei állapothoz képest változást jelentene.

A felperes anyagi helyzetének esetleges terhesebbé válása nem a Törvény rendelkezéseire, hanem a Irányelv tényleges érvényesülésére vezethető vissza, és abból - a jogszabályi feltételek fennállása esetén - szükségszerűen következik. A fentiek alapján a felperes által hivatkozott gazdasági veszteséget kiváltó jogkövetkezmények jogalapja nem a Törvény rendelkezéseiben keresendő. A Törvény a felperest egyébként is terhelő uniós jogi kötelezettségeken túlmenően nem tartalmaz olyan előírásokat, amik a felperes számára a gazdasági tevékenység végzését kevésbé vonzóvá tehetnék, és így a letelepedési jogát korlátoznák.

A fentiek alapján ésszerű kétség nem merülhet fel azzal kapcsolatban, hogy a Törvény 4. §-a alkalmazásának mellőzése nem indokolt azon az alapon, hogy az EUMSZ 49. és 54. cikkeivel nem összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

4. Az Irányelv 1. cikk (2) bekezdésének alkalmazhatósága

A felperes arra hivatkozott, hogy a perben vizsgált általános szerződési feltételei kógens vagy diszpozitív jogszabályi rendelkezéseket tükröznek vissza, ezért nem tartoznak az Irányelv hatálya alá, és tisztességtelenségük nem vizsgálható.

Az Irányelv 1. cikk (2) bekezdése értelmében azok a feltételek, amelyek kötelező erejű törvényi vagy rendeleti rendelkezéseket tükröznek, nem tartoznak az Irányelv hatálya alá.

Az Európai Unió Bíróságának joggyakorlata értelmében e rendelkezés olyan szerződési feltételekre vonatkozik, amelyek a szerződő felekre a felek választásától függetlenül alkalmazandó nemzeti jogi rendelkezéseket tükröznek, vagy automatikusan, vagyis a felek ilyen irányú eltérő megállapodása hiányában alkalmazandóak (C-92/11. sz. RWE Vertrieb AG ügy, 26. pont; C-34/13. sz. Kusionová ügy, 78-79. pontok). A megfogalmazásból egyértelmű, hogy a kötelező erejű

törvényi vagy rendeleti rendelkezéseknek a vitatott szerződési feltétel tartalmát kell meghatározniuk olyan egyértelműséggel, hogy az a felek döntése ellenére vagy annak hiányában is a szerződés részévé válhasson. A felperes által hivatkozott jogszabályi előírások, amelyek a szerződéskötés előtti tájékoztatásra vagy a szerződés kötelező tartalmi elemeire tartalmazzanak előírásokat, illetve bizonyos szerződési feltételek alkalmazására nyújtanak lehetőséget, nem határoznak meg olyan konkrét szerződési tartalmat, amely a felek rendelkezése ellenére vagy annak hiányában a szerződés részévé válhat. Ennek megfelelően e jogszabályhelyekhez kapcsolódó szerződési feltételek nem esnek az Irányelv 1. cikk (2) bekezdésének hatálya alá, így tisztességességük az uniós jog alapján vizsgálható.

5. Az Irányelv 4. cikk (1) bekezdésének sérelme

A felperes felülvizsgálati kérelmében a Törvény alkalmazásának mellőzését arra hivatkozva is kérte, hogy az Irányelv 4. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétes a Törvény által kötött szempontrendszer alapján felállított megdönthető vélelem a fogyasztói kölcsönszerződésekben szereplő egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződés tisztességtelensége mellett, mert az kizárja, hogy az eljáró bíróság a vélelem megdöntésére irányuló eljárás során az eset valamennyi körülményét figyelembe véve mérlegelje a szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét vagy tisztességességét.

A felülvizsgálati kérelem e körben nem általában a tisztességtelenség melletti megdönthető vélelem jogszabályi felállítását sérelmezi, hanem azt, hogy a Törvény 4. §-ának rendelkezései kizárják az egyes fogyasztói szerződések megkötésének időpontjában fennálló összes körülmény vizsgálatát, ami nem összeegyeztethető az Irányelv 4. cikk (1) bekezdésével.

Az Irányelv 4. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy egy szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megítélése során figyelembe kell venni az áruk vagy szolgáltatások természetét, amire vonatkozóan a szerződést kötötték, a szerződés megkötésének időpontjában fennálló összes körülményt, valamint a szerződés minden egyéb feltételét, illetve további szerződések feltételeit, amennyiben a vizsgált szerződés attól függ.

A Törvény 4. § (1) bekezdésében meghatározott elvek nem a bíróságok mérlegelési jogkörét korlátozzák, hanem a jogszabályi vélelem és ehhez kapcsolódóan a szükséges felperesi bizonyítás tartalmát határozzák meg. A szerződéskötés körülményeinek - az Irányelv 4. cikk (1) bekezdésében írtak szerinti - bizonyítási eljárás keretében történő feltárása csak akkor indokolt és szükséges, ha azok a jogvita érdemi elbírálására kihathatnának. Nem a Törvény

rendelkezéseiből, hanem az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő ÁSZF rendelkezések tisztességtelenségének mint jogkérdésnek a jellegéből következik, hogy ilyen esetben a szerződéskötés körülményeinek vizsgálata szükségtelen.

A fent kifejtettekre tekintettel a felperesnek az Irányelv 4. cikk (1) bekezdése sérelmére vonatkozó hivatkozása alapján a Törvény alkalmazása nem mellőzhető.

5. A kamat, költség, díj egyoldalú, fogyasztóra hátrányos módosításának feltételei

A felperes felülvizsgálati kérelmében vitatta, hogy a Törvény összeegyeztethető-e az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésével, illetve 5. cikkével és Mellékletének 2. pont b), c) és d) alpontjával.

Az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése, illetve 5. cikke a fogyasztói szerződés feltételeivel szemben a világosság és érthetőség követelményét fogalmazza meg. Az Európai Unió Bírósága az irányelv 4. cikk (2) bekezdésének értelmezése során úgy foglalt állást, hogy azon követelmény alatt, amely szerint a szerződési feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie, nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a szerződésnek átláthatónak kell lennie; elvárás, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára a szerződéses rendelkezésből eredő gazdasági következményeket (C-26/13. sz. Kásler ügy, 75. pont). Az értelmezés megfelelően irányadó az Irányelv 5. cikkére is.

Az Irányelv Melléklete az irányelv 3. cikk (3) bekezdése értelmében tartalmazza azoknak a feltételeknek a jelzésszerű és nem teljes felsorolását, amelyek tisztességtelennek tekinthetők. A Melléklet 1. pontjának j) alpontja szerint tisztességtelen az a szerződési feltétel, amely a szerződésben feltüntetett és érvényes indok nélkül jogosítja fel az eladót vagy szolgáltatót a szerződési feltételek egyoldalú megváltoztatására. A Melléklet 2. pontjának b) alpontja értelmében a fenti rendelkezés nem zárja ki olyan szerződési feltételek alkalmazását, amelyek szerint a pénzügyi szolgáltató a fogyasztó által fizetendő kamatláb vagy bármilyen más összeg megváltoztatására jogosult, ha erre érvényes indoka van, erről a másik szerződő felet a lehető legrövidebb időn belül értesíti, és a fogyasztó jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani.

Ezen rendelkezésből következően a kamat, költség, díj egyoldalú, fogyasztóra hátrányos módosításának egyik elengedhetetlen feltétele, hogy annak érvényes indoka legyen. Tisztességtelen, például nem világos, nem érthető, nem átlátható szerződéses

(üzletszabályzati) rendelkezések alapján az Irányelv sem ad felhatalmazást a kamat, költség, díj, egyoldalú, fogyasztóra hátrányos felemelésére.

A Törvény 4. § (1) bekezdésének e) pontja az Európai Unió Bírósága jogértelmezésének tartalmilag egyenértékű megfogalmazását adja, ezért az nem összeegyeztethetetlen az Irányelv rendelkezéseivel. Az Irányelv Mellékletének 2. pont c) alpontja a jelen eljárásban vizsgált egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételekre nem alkalmazható, mert eltérő szolgáltatásokat nevesít. Az Irányelv Mellékletének 2. pont d) alpontjával kapcsolatban a b) alpontra vonatkozóan írtak megfelelően irányadók.

A fentiek alapján ésszerű kétség nem merülhet fel azzal kapcsolatban, hogy a Törvény alkalmazásának mellőzése nem indokolt azon az alapon, hogy az a Fogyasztói Irányelvvel nem összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

6. Az Irányelv tisztességtelenség vizsgálatának módjára vonatkozó (eljárási) rendelkezéseinek sérelme

A felperes álláspontja szerint a magyar bíróságok kötelesek a Törvény alkalmazását mellőzni, mert annak 4. §-a és 11. § (1) bekezdése az Irányelvbe ütköző módon állapítja meg jelen eljárás szabályait. Érvelése értelmében a Törvény az Irányelv szabályozási logikáját megfordítja és az abban előírányzott eljárás alapvető jellegét megváltoztatja.

A felülvizsgálati kérelem e körben a tisztességtelenség melletti megdönthető vélelem jogszabályi felállítását sérelmezi. A Kúria hangsúlyozza, hogy az Irányelv 6. és 7. cikkeinek átültetése során - uniós igényérvényesítési szabályok teljes hiányában vagy amennyiben azok az igényérvényesítés részletszabályait nem határozzák meg - a tagállamok széles körű eljárási autonómiát élveznek mindaddig, amíg az Európai Unió Bírósága által kialakított egyenértékűség és tényleges érvényesülés elveinek megfelelnek (C-212/04. sz. Adeneler ügy, 95. pont; C-364/07. sz. Spyridon ügy, 126. és 149. pontok). A tagállami eljárási autonómia kiterjed arra is, hogy a tagállamok egyes szerződési feltételeket a törvény erejénél fogva tisztességtelennek vagy az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek minősítsenek.

Ilyen megoldás a magyar jogrendszerben a Törvény hatályba lépését megelőzően is létezett. A fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet 2. § d) pontja alapján, illetve a 2014. március 15-ét követően létrejött szerződések esetében az új Ptk. 6:104. § (2) d) pontja szerint megdönthető vélelem szolt olyan szerződéses rendelkezés tisztességtelensége mellett, amely alapos ok nélkül

lehetővé tette a szerződés egyoldalú módosítását, vagy alapos ok melletti módosítás esetén kizárta a fogyasztó elállási vagy felmondási jogát. A Törvény hatályba lépését megelőző időszakhoz képest a jogi helyzet annyiban változott, hogy a jogalkotó a jogbiztonság és gazdaságosság szempontjaira tekintettel koncentrált eljárási rendet hozott létre a Törvény hatálya alá tartozó szerződéses rendelkezések tisztességtelenségének vizsgálatára.

A Kúria a vélelem megdöntésére irányuló eljárás tekintetében utal az Alkotmánybíróság 34/2014. (XI.14.) számon közzétett határozatára (a továbbiakban: AB határozat), ami a Fogyasztói Irányelv célkitűzéseiből levezethetőnek tartja azt az értelmezést, hogy a tömegesen felmerülő tisztességtelen szerződési feltételek esetén a tagállam jogalkotás útján is beavatkozhat és az eljárási szabályokat oly módon alakíthatja ki, hogy a fogyasztók helyett és érdekében lépjen fel, illetve érvényesítsen igényt (Indokolás, [131]).

Mindezek alapján tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy a Törvény az Irányelvbe ütköző módon állapítja meg jelen eljárás szabályait.

7. Az Európai Központi Bankkal szembeni konzultációs kötelezettség sérelme

A felperes álláspontja szerint a magyar bíróságok az uniós jog alapján kötelesek megtagadni a Törvény alkalmazását, mert annak elfogadásával kapcsolatosan Magyarország megsértette az EUMSZ 127. cikk (4) bekezdésében és 282. cikk (5) bekezdésében, illetve a 98/415/EK tanácsi határozat 2. cikk (1) bekezdés 6. francia bekezdésében foglalt konzultációs kötelezettségét.

Az EUMSZ 127. cikk (4) bekezdése értelmében az Európai Központi Bankkal (a továbbiakban: EKB) konzultálni kell a nemzeti hatóságok részéről az EKB hatáskörébe tartozó valamennyi jogszabálytervezettel kapcsolatban a Tanács által a 129. cikk (4) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően meghatározott kereteken belül és feltételek mellett. Lényegileg ezt a rendelkezést ismétli meg az EUMSZ 282. cikk (5) bekezdése.

A nemzeti hatóságoknak az EKB-val a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról az EUMSZ 129. cikk (4) bekezdésének felhatalmazása alapján a Tanács 98/415/EK határozata rendelkezik. A határozat 2. cikk (1) bekezdés 6. francia bekezdése értelmében a tagállamok hatóságai az EKB-val konzultálni kötelesek különösen az olyan jogszabálytervezettel kapcsolatban, ami pénzügyi intézetekre vonatkozó szabályokat tartalmaz, amennyiben azok „lényegesen befolyásolják a pénzügyi intézetek és pénzügyi piacok stabilitását.”

Az EKB 2014. július 28-án kelt véleménye (CON/2014/59) megállapította az EKB konzultációs hatáskörét a Törvénnyel kapcsolatban. A magyar hatóságok is elismerték az EKB konzultációs jogosítványait azzal, hogy 2014. június 27-én a törvényjavaslat szövegét a Nemzetgazdasági Minisztérium az EKB-nek véleményalkotásra megküldte.

A Kúria e körben visszautal az Európai Unió Bírósága fentebb hivatkozott, illetve további joggyakorlatára (174/84. sz. Bulk Oil ügy, 62. pont; C-159/00. sz. Sapod Audic ügy, 60-63. pontok), aminek értelmében azok az uniós rendelkezések, amelyek kizárólag a tagállamok és az EU intézményei közötti kapcsolatra vonatkoznak, nem keletkeztetnek olyan egyéni jogokat, amelyeket a tagállami bíróságoknak védelemben kellene részesítenie. A Kúria megjegyzi, hogy az EKB véleményében maga sem értékeli úgy, hogy a konzultációs kötelezettség megsértése a Törvény érvényességére vagy alkalmazására kihatással lenne. Az eljárási szabálysértés kizárólagos következménye az EKB szerint az, hogy az „semmilyen módon nem mentesíti a hatóságokat ezen véleményben foglalt megfontolására vonatkozó kötelezettségük alól [...]” (CON/2014/59, 2.1 pont).

A fent kifejtettekre tekintettel a felperesnek az EKB-val történő konzultáció elmaradására vonatkozó hivatkozása alapján a Törvény alkalmazása nem mellőzhető.

9. Az Irányelv 8a. cikkének sérelme (tájékoztatási kötelezettség)

A felperes álláspontja szerint a magyar bíróságok az uniós jog alapján kötelesek megtagadni a Törvény alkalmazását, mert annak elfogadásával kapcsolatosan Magyarország elmulasztotta az Irányelv 8a. cikkében foglalt tájékoztatási kötelezettségét. A felperes álláspontja megalapozására az Európai Unió Bírósága C-194/94. sz. CIA Security International ügyben hozott ítéletére hivatkozott.

Az Irányelv 8. cikke értelmében a tagállamok az ezen Irányelv által szabályozott területen elfogadhatnak vagy hatályban tarthatnak a Szerződéssel összhangban lévő szigorúbb rendelkezéseket annak érdekében, hogy a fogyasztóknak magasabb szintű védelmet biztosítsanak. A hivatkozott Irányelv 8a. cikke előírja a tagállamoknak, hogy amennyiben a 8. cikkel összhangban rendelkezéseket fogadnak el, arról, valamint annak minden későbbi változásáról tájékoztassák a Bizottságot, különösen, ha az említett rendelkezések a tisztességtelennek tekintendő szerződési feltételek felsorolását tartalmazzák. A Bizottság a tájékoztatást továbbítja a többi tagállamnak és az Európai Parlamentnek, és konzultációt folytat az érdekelt felekkel az említett tájékoztatás tekintetében.

A perben nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a magyar hatóságok eleget tettek-e tájékoztatási kötelezettségüknek, és ha igen, ez mikor történt meg. Az Irányelv nem ír elő előzetes tájékoztatási kötelezettséget, és a tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatban határidőt sem állapít meg, mint ahogyan a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeit sem szabályozza. Az Európai Unió Bírósága joggyakorlata (380/87. sz. Enichem Base ügy, 19-24. pontok; C-235/95. sz. AGS Assedic Pas-de-Calais ügy, 32. pont) szerint a hasonló tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó uniós előírások, ahol kizárólag a Bizottság tájékoztatása a rendelkezés célja anélkül, hogy ebből rá bármilyen egyéb eljárási jogosítvány és a tagállamokra bármilyen egyéb anyagi vagy eljárási kötelezettség származna, csak a tagállamok és a Bizottság kapcsolatát érintik. Ezek magánfelek részére nem keletkeztetnek olyan alanyi jogokat, amelyek megsértése a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásával megvalósulhatna.

A felperes által hivatkozott C-194/94. sz. CIA Security International ügyben az Európai Unió Bírósága által tett megállapítások jelen ügyben nem alkalmazhatóak, mert az ott vizsgált, a 83/189/EGK irányelv 8. és 9. cikkében foglalt notifikációs kötelezettség lényegi elemeiben eltér az Irányelv 8a. cikkében előírt notifikációs kötelezettségtől. A 83/189/EGK irányelv a tagállamok számára előzetes tájékoztatási kötelezettséget ír elő már a jogalkotási tervezetekkel kapcsolatban, aminek eredményeként az érintett tagállamnak a tájékoztatást követően legalább három hónapra, és a Bizottság, illetve a többi tagállam reakcióitól függően akár további tizenkét hónapra fel kell függesztenie a tervezett rendelkezések bevezetését, és ahhoz a Bizottság, illetve a többi tagállam módosítási javaslatokat is tehet.

A 83/189/EGK irányelv tájékoztatási rendszere tehát az érintett tagállamra a tájékoztatáson túlmenően jelentős eljárási kötelezettségeket, a Bizottságra és a többi tagállamra pedig komoly eljárási jogosítványokat telepít, ami adott esetben a tervezett tagállami rendelkezések bevezetésének is akadálya lehet. Az Európai Unió Bírósága a CIA Security International ügyben maga különbözteti meg ettől a tájékoztatási rendszertől azokat a rendszereket, ahol az uniós előírások célja kizárólag a Bizottság tájékoztatásának biztosítása (49. és 50. pontok). Ez utóbbi esetben az Európai Unió Bírósága kifejezetten fenntartja álláspontját, miszerint ezek az előírások magánfelek részére nem keletkeztetnek olyan alanyi jogokat, amelyek megsértése a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásával megvalósulhatna.

A fent kifejtettekre tekintettel a felperesnek a Bizottság tájékoztatása elmaradására vonatkozó hivatkozása alapján a Törvény alkalmazása nem mellőzhető.

10. A 2008/48/EK irányelv sérelme

A felperes felülvizsgálati kérelmében arra is hivatkozott, hogy a Törvény 4. § (1) bekezdése ellentétes a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/48/EK irányelvvel. Álláspontja szerint a 2008/48/EK irányelven keresztül a jogalkotó maga hajtotta végre a fogyasztó és a pénzügyintézet érdekei közötti mérlegelést, és ez alapján olyan szabályrendszert alkotott, amelytől a tagállamok sem a fogyasztó, sem a pénzügyintézet terhére nem térhetnek el. A 2008/48/EK irányelv 5. cikk (1) bekezdésének f) és i) pontjai tájékoztatási kötelezettséget írnak elő a hitelkamatláb alkalmazására vonatkozó feltételekről, illetve a hitelmegállapodásból eredő bármely díj megváltoztatásának feltételeiről. Az egyoldalú szerződésmódosítási kikötésekre utalnak a 2008/48/EK irányelv 6. cikk (1) bekezdés e) és 10. cikk (2) bekezdés f) pontjai is. A felperes úgy értékeli, hogy ehhez képest a Törvény 4. § (1) bekezdése olyan szigorú feltételrendszert állít az egyoldalú szerződésmódosítási kikötések elé, ami lényegében lehetetlenné teszi azok alkalmazását, ezzel kizárja a pénzügyintézetek számára az irányelvben foglalt jogok gyakorlását, ami az uniós jogba ütközik.

A 2008/48/EK irányelv hivatkozott rendelkezései az irányelv hatálya alá tartozó hitelmegállapodások megkötését megelőző tájékoztatásra, illetve a hitelmegállapodásban feltüntetendő információ körére vonatkozóan tartalmazzanak szabályozást. E körben a 2008/48/EK irányelv 22. cikk (1) bekezdése alapján a tagállamok valóban nem hozhatnak vagy tarthatnak fenn ettől eltérő rendelkezéseket. A Törvény 4. § (1) bekezdése azonban nem érinti a pénzügyintézetek irányelvben foglalt tájékoztatási kötelezettségét, és nem fogalmaz meg olyan kötelezettséget, ami a pénzügyintézeteket a hivatkozott irányelv alapján ne terhelné.

A Törvény hatálya alá tartozó hitelmegállapodásokra vonatkoznak az Irányelv rendelkezései is, amelyeket a Törvény 4. § (1) bekezdése összefoglal. A szerződéskötést megelőző tájékoztatás, illetve a hitelszerződésben előírt információ feltüntetése nem jelenti azt, hogy az alkalmazott szerződési feltétel szükségszerűen tisztességesnek minősül. Az Európai Unió Bírósága is nyilvánvalóvá tette, hogy az adott szerződési feltételhez kapcsolódó tájékoztatás önmagában nem zárja ki a feltétel tisztességtelen jellegét (C-342/13. sz. Sebestyén ügy, 34. pont). A Törvény 4. § (1) bekezdése csak annyiban zárja ki, illetve nehezíti el az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötések alkalmazását, amennyiben azok tisztességtelenek. Ebből következően a Törvény a felperest nem fosztja meg olyan szerződési feltételek alkalmazásának lehetőségétől, amelyre az uniós jog alapján jogosult

lenne.

A fentiek alapján ésszerű kétség nem merülhet fel azzal kapcsolatban, hogy a Törvény 4. §-a alkalmazásának mellőzése nem indokolt azon az alapon, hogy a 2008/48/EK irányelv 5., 6. és 10. cikkeivel nem összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

11. A 2014/17/EU irányelv sérelme

A felperes felülvizsgálati kérelmében a Törvény alkalmazásának mellőzését kérte arra hivatkozva is, hogy az közelebbről meg nem nevezett okból sérti az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2014/17/EU irányelvét.

A 2014/17/EU irányelv kihirdetésére a Hivatalos Lap 2014. február 28-i számában került sor (HL L 60., 2014.02.28., 34. o.), és 49. cikke úgy rendelkezik, hogy a Hivatalos Lapban történő kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba. A 2014/17/EU irányelv 42. cikk (1) bekezdése értelmében a tagállamok az irányelvnek történő megfeleléshez szükséges rendelkezéseket 2016. március 21-ig fogadják el és hirdetik ki, a 42. cikk (2) bekezdése értelmében pedig ezeket rendelkezéseket 2016. március 21-től alkalmazzák. A 2014/17/EU irányelv 43. cikke értelmében az irányelv nem alkalmazandó azokra a hitelmegállapodásokra, amelyek 2016. március 21. előtt „léteztek”, vagyis megkötésre kerültek.

A 2014/17/EU irányelv átültetésére meghatározott határidő még nem telt el. Az Európai Unió Bírósága joggyakorlata értelmében a tagállamoknak nem lehet felróni, hogy nem ültették át saját jogrendjükbe az adott irányelvet azt megelőzően, hogy az erre megszabott határidő lejárt volna (C-129/96. sz. Inter-Environnement Wallonie ügy, 43. pont). Az Európai Unió Bírósága ugyanakkor azt is nyilvánvalóvá tette, hogy a tagállamoknak az irányelv hatályba lépése és az átültetésre előírt határidő közötti időszakban is tartózkodniuk kell az olyan rendelkezések meghozatalától, amelyek az irányelvben meghatározott cél elérését komolyan vagy jelentősen veszélyeztetik, függetlenül attól, hogy a kérdéses tagállami rendelkezések az adott irányelv átültetését célozzák-e vagy sem (C-261/07. sz. VTB-VAB NV ügy, 34-39. pontok és az ott hivatkozott további joggyakorlat).

Ennek megfelelően a tagállami bíróságoknak nem azt kell vizsgálniuk, hogy az irányelv átültetésére nyitva álló időben az adott tagállam fenntart-e vagy elfogad-e olyan rendelkezéseket, amelyek az irányelv egyes előírásaival nem összeegyeztethetőek, hanem azt, hogy ezek a tagállami rendelkezések komolyan vagy jelentősen veszélyeztetik-e az irányelv által elérni kívánt cél megvalósítását.

A 2014/17/EU irányelv 1. cikke úgy fogalmaz, hogy az irányelv közös keretet hoz létre a lakóingatlanhoz kapcsolódó, jelzáloggal vagy más módon biztosított fogyasztói hitelmegállapodásokra vonatkozó tagállami rendelkezések egyes aspektusaira, illetve bizonyos prudenciális és felügyeleti követelményekre vonatkozóan. A Törvény rendelkezései ezeknek a célkitűzéseknek a megvalósulását semmilyen formában nem érintik, mert nem zárják ki és nem teszik lehetetlenné megfelelő átültető intézkedések határidőben történő elfogadását és kihirdetését, illetve nem vonják el az irányelv hatálya alá tartozó hitelmegállapodások körében sem a fogyasztó, sem a hitelező irányelv által biztosított jogait, és nem teszik lehetetlenné azok érvényesítését.

A fentiek alapján ésszerű kétség nem merülhet fel azzal kapcsolatban, hogy a Törvény alkalmazásának mellőzése nem indokolt azon az alapon, hogy a 2014/17/EU irányelvvel nem összeegyeztethető szabályozást tartalmaz vagy az irányelv célkitűzéseinek megvalósulását jelentősen veszélyezteti.

12. Előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése

A felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozza arra az esetre, ha a Kúria az uniós jog tartalmának tisztázását tartja szükségesnek a Törvény alkalmazásának mellőzésével kapcsolatos döntés meghozatalához. A fent kifejtettek alapján ésszerű kétség nem merült fel az uniós jog felperes által hivatkozott szabályainak értelmezésével összefüggésben, ezért a Kúria előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését nem látta indokoltnak.

II. Alkotmányossági kérdések

A Kúria az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését az Abtv. 25. § (1) bekezdése és 37. § (2) bekezdése alapján az alábbiakban kifejtettek szerint nem találta indokoltnak.

1. A Törvény 1. § (6) és (7) bekezdése és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének kapcsolata

A felperes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményével ellentétesnek tekinti a Törvény 1. § (6) és (7) bekezdéseit.

A Kúria hangsúlyozza, hogy jelen eljárás tárgya a felperes által alkalmazott, egyes egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek tisztességtelenségéhez kapcsolódó vélelem megdöntése. E körben a Törvény 1. § (6) és (7) bekezdéseiben foglalt elévülési szabályoknak nincsen jelentősége, ez az ügy érdemi elbírálását nem

befolyásolja.

A 3193/2014. (VII.15.) AB határozatban írtak szerint az eljáró bíró (bírói tanács) csak azon jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, amelyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell. A Törvénynek a felperes által e körben hivatkozott jogszabályhelye jelen jogvita eldöntése során nem alkalmazandó, így e körben a Kúria az Alkotmánybíróság eljárását nem kezdeményezhette.

A Kúria megjegyzi, hogy a felperes álláspontja szerint a Törvény 1. § (6) bekezdése már elévült részkövetelések érvényesíthetővé minősítésével a hatályba lépését megelőző időre állapít meg kötelezettséget, ami a jogállamiság alapelve mellett a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. § (2) bekezdésével is ellentétes. Ez az álláspont akkor lenne megalapozott, ha a Törvény a hatályba lépésekor hatályos jogot megváltoztatva új elévülési szabályt alkotott volna azzal, hogy a kölcsönszerződésekből fakadó követelések elévülésének kezdő időpontjaként a kölcsönszerződések megszűnésének időpontját jelölte meg, és ezzel már elévült követeléseket nyilvánított volna érvényesíthetővé. A Kúria ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy a Törvény 1. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezések nem ellentétesek a régi Ptk. elévüléssel kapcsolatos szabályaival, és a magyar bíróságok korábbi ítélkezése sem alakított ki a Törvény 1. § (6) bekezdésével nyilvánvalóan ellentétes, egységes joggyakorlatot. Mindezek alapján a Törvény 1. § (6) bekezdése valóban értelmezi, nem pedig módosítja a régi Ptk. elévüléssel kapcsolatos rendelkezéseit, ezért nem helytálló a felperes azon álláspontja, hogy a Törvény már elévült követeléseket nyilvánít érvényesíthetővé.

A Törvény 1. § (7) bekezdése a felperes álláspontja értelmében kellően alapos ok nélkül rendeli el a fogyasztói kölcsönszerződésből eredő követelések nyugvását a Törvény 3. § (5) bekezdése és a 4. § (3) bekezdése szerinti külön törvényben meghatározott időpontig. A Kúria e körben rámutat arra, hogy bár a Törvény sem a tisztességtelenség fogalma, sem annak jogkövetkezményei tekintetében nem tartalmaz az uniós és magyar jognak a Törvény hatályba lépését megelőző állapotához képest új rendelkezést, az elszámolásra vonatkozó külön törvényben meghatározott eljárás olyan új, a szerződés megkötését követően felmerült körülmény, amire tekintettel az elévülés nyugvása indokolt és alkotmányossági szempontból aggálytalan.

2. A Törvény 4. § (1) bekezdésének és a PJE határozat rendelkező részének 2. pontja és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének viszonya

A felperes a visszamenőleges hatályú jogalkotás alaptörvényi tilalmába ütközésre hivatkozott. A Kúria ítéletének meghozatalakor az Alkotmánybíróság már kihirdette a III/1522/2014. (ide egyesítve: III/01591/2014; III/01592/2014) ügyben hozott 34/2014. (XI. 14.) AB határozatát, (a továbbiakban: AB határozat), amelyben az Alkotmánybíróság a Törvény egésze, valamint 1. § (1)-(3) és (6)-(7) bekezdései, a 4-15. §-ai, valamint a 19. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezéseket elutasította, míg egyebekben a kezdeményezéseket visszautasította. A Kúria e körben visszautal az AB határozatra, ami megállapította, hogy a Törvény sem a tisztességtelenség tartalma, sem annak jogkövetkezményei tekintetében nem tartalmaz visszaható hatályú jogalkotást (Indokolás, [71]-[114]). Erre irányuló kérelem hiányában az AB határozat tárgyát nem képezte a 2/2014. PJE határozat esetleges alaptörvény-ellenességének vizsgálata, ugyanakkor nyilvánvaló, ha a Kúria hivatkozott jogegységi határozatán alapuló Törvény nem ütközik a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmába, a Kúria jogegységi határozata sem ütközhet a fenti jogelvbe.

3. A Törvény 3. § (6) bekezdésének és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének viszonya

A felperes kifogásolta, hogy a Törvény 3. § (6) bekezdésében az MNB-re delegált felügyeleti szerep számos eleme jelenleg ismeretlen. A Kúria hangsúlyozza, hogy jelen eljárás tárgya a felperes által alkalmazott, egyes egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek tisztességtelenségéhez kapcsolódó vélelem megdöntése. E körben az MNB-re delegált felügyeleti szereppel kapcsolatos állítólagos bizonytalanságoknak nincsen jelentősége, ez az ügy érdemi elbírálását nem befolyásolja.

A 3193/2014. (VII.15.) AB határozatban írtak szerint az eljáró bíró (bírói tanács) csak azon jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, amelyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell. A Törvénynek a felperes által e körben hivatkozott jogszabályhelye jelen jogvita eldöntése során nem alkalmazandó, így e körben a Kúria az Alkotmánybíróság eljárását nem kezdeményezhette.

4. A Törvény 8. § (1) bekezdés a) pontjának viszonya a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez való joggal

A felperes álláspontja szerint a Törvény 8. § (1) bekezdésének a) pontja sérti a Jat. 2. § (3) bekezdését, aminek értelmében a jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell megállapítani, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a jogszabály alkalmazására

való felkészülésre. A Kúria e körben visszautal az AB határozatra, amely mind a címzettek, mind a bíróságok tekintetében részletesen vizsgálta, hogy a jogszabály kellő időt biztosított-e az alkalmazására való felkészüléshez. Az Alkotmánybíróság a Törvény közjogi érvénytelenségét állító - a felkészülési idő hiányára alapított - indítványi elemet megalapozatlannak találta és elutasította (Indokolás, [57]-[70]).

5. A Törvény és a jogállamiság elvéből következő normavilágosság elvének viszonya

A Kúria e körben visszautal az AB határozatra, amely a „deviza alapú szerződések”, illetve az „egyedileg megtárgyalt feltételek” tekintetében részletesen vizsgálta a normavilágosság követelményét, és az erre vonatkozó indítványi elemet megalapozatlannak találta és elutasította (Indokolás, [119]-[127]). Az AB határozat megerősítette az Alkotmánybíróság gyakorlatában irányadó elvet, miszerint a norma értelmezéséből adódó nehézségek csak akkor vetik fel a jogbiztonság sérelmét, ha a jogszabály eleve értelmezhetetlen; az a tény, hogy a jogszabály értelmezésre szorul, illetve többféleképpen is értelmezhető, önmagában nem jelenti a normavilágosság követelményének sérelmét (Indokolás, [123]).

A felperes által a Törvény normavilágossági problémaként felhozott rendelkezéseinek egy részére (a fogyasztói kölcsönszerződés fogalma, külön törvényben meghatározott időpont, a hatályba lépés időpontja) az Alkotmánybíróság fent hivatkozott megállapításai megfelelően alkalmazhatóak.

A felperes a jogbiztonság sérelmeként hivatkozott arra is, hogy a tisztességtelenség vélelme megdöntésének kezdeményezését megelőzően nem volt ismert a piaci szereplők számára az elszámolás módja, továbbá sem a tisztességtelenségi vélelem beállásának, sem sikeres jogorvoslat esetén a tisztességtelenségi vélelem megdöntésének jogi következményei. A Kúria e körben visszautal az AB határozatra, amely részletesen vizsgált ezzel azonos tartalmú indítványt, amit megalapozatlannak talált és elutasított (Indokolás, [133]-[135]).

A felperes által a Törvény normavilágossági problémaként felhozott további rendelkezéseivel (a felperes által irányadónak tekintett fogyasztó fogalmától eltérő definíció alkalmazása; a forint alapú fogyasztói hitelekkel kapcsolatban eltérő rendelkezések hiánya) kapcsolatban kifejtett álláspont valójában nem normavilágossági, hanem jogpolitikai kérdéseket vet fel, amelyek tekintetében az Alkotmánybíróság eljárása nem kezdeményezhető.

6. A Törvény és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének kapcsolata

A felperes álláspontja szerint a Törvény több rendelkezése ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében, illetve az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. §-ában és 9. §-ában foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmával. A felperes e körben arra hivatkozott, hogy a Törvény indokolatlanul diszkriminálja a pénzügyi intézményeket más szolgáltatókkal szemben, mivel a Törvény csak a pénzügyi intézmények által kötött fogyasztói kölcsönszerződésekre vonatkozik, holott más szolgáltatók is kötnek hasonló egyoldalú szerződésmódosítási kikötést tartalmazó fogyasztási szerződéseket. A felperes álláspontja szerint a Törvény a hatálya alá tartozó és a hatálya alá nem tartozó szerződések között, illetve a hatálya alá tartozó egyes szerződések között is diszkriminál.

Az Alkotmánybíróság egyenlőséggel kapcsolatos joggyakorlata szerint alkotmányellenes megkülönböztetés csak összehasonlítható - azonos csoportba tartozó - személyi körben lehetséges; az a szabályozás, ami nem személyi körre vonatkozóan állapít meg eltérő jogokat és kötelezettségeket, nem hozható alkotmányjogilag értékelhető összefüggésbe az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdésében foglalt megkülönböztetés tilalmával {26/2013. (X.4.) AB határozat, Indokolás, [183]-[184] és az ott hivatkozott további joggyakorlat}. Ebből következően a Törvény a hatálya alá tartozó és a hatálya alá nem tartozó szerződések közötti, illetve a hatálya alá tartozó egyes szerződések közötti megkülönböztetés az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdése szempontjából nem értékelhető.

A felperes azon előadása, hogy a Törvény csak a pénzügyi intézmények által kötött fogyasztói kölcsönszerződésekre vonatkozik, abból a szempontból nem releváns, hogy más típusú fogyasztói szerződések nem tartoznak a Törvény hatálya alá, mert ez nem személyi kör, hanem szerződéstípus szerinti megkülönböztetést jelent. Egyedül annak lehet alkotmányjogi megközelítésben jelentősége, hogy a Törvény - szövegének nyelvtani értelmezése alapján - nem vonatkozik olyan fogyasztói kölcsönszerződésekre, amelyeket nem pénzügyi intézmények kötnek fogyasztókkal, e tekintetben ugyanis felmerülhet a személyi körre vonatkozó megkülönböztetés.

A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: új Hpt.) 7. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy pénzügyi szolgáltatást - törvény eltérő rendelkezése hiányában - kizárólag pénzügyi intézmény végezhet. Az új Hpt. 3. § (1) bekezdésének b) és c) pontjai értelmében pénzügyi szolgáltatásnak minősül a hitel és pénzkölcsön üzletszerű nyújtása, illetve az üzletszerű pénzügyi lízing forintban, devizában vagy valutában. Az új Hpt. 6. § (1) bekezdésének 116. pontja alapján az üzletszerű tevékenység ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett - előre egyedileg meg nem határozott ügyletek

megkötésére irányuló - rendszeresen folytatott gazdasági tevékenység. A Törvény 1. §-a alapján hatálya csak olyan szerződésekre terjed ki, amelyek részévé meghatározott általános szerződési feltétel, illetve egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltétel vált, amelyek alkalmazása egyértelműen üzletszerű tevékenységet feltételez. Ebben az értelemben a pénzügyi intézmények megjelölése a Törvény alkalmazásában nem személyi kör alapján történő megkülönböztetés, hanem a tárgyi hatály megállapításának szükségszerű következménye: az új Hpt. alapján hitel- vagy kölcsönszerződést és pénzügyi lízingszerződést fogyasztóval üzletszerűen csak pénzügyi intézmények köthetnek.

Mindezek alapján a Törvény nem tartalmaz olyan megkülönböztetést, ami személyi körre vonatkozóan állapít meg eltérő jogokat és kötelezettségeket, így rendelkezései nem hozhatóak alkotmányjogilag értékelhető összefüggésbe az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdésében foglalt megkülönböztetés tilalmával.

7. A Törvény 4. § (1) bekezdése, 8. § (1) bekezdés a) pontja, 8. § (3) bekezdése, 9. § (3) bekezdése, 10. § (4) bekezdése és 11. (1) bekezdése viszonya a tisztességes eljáráshoz való joggal

A felperes álláspontja szerint a Törvény több rendelkezése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, mert a Törvényben meghatározott polgári peres eljárás nem alkalmas az anyagi igazság érvényre juttatására, nem ad valóságos esélyt a pénzügyi intézményeknek a vélelem megdöntésére, indokolatlanul rövid törvényi határidőket szabályoz, megfosztja a felperest a meghallgatás jogától és nem biztosítja a fegyverek egyenlőségét.

Az Alkotmánybíróság részletesen vizsgálta a felperesi előadással azonos tárgyú indítványokat. Az AB határozat megállapította, hogy a Törvény rendelkezései alapján a feleknek érdemi és valós lehetőségük volt megfelelő hatékonysággal előadni az ügyeket (Indokolás, [172]), illetve a bíróságoknak lehetőségük volt az eléjük vitt tény- és jogkérdések érdemi vizsgálatára (Indokolás, [173]). E körben megállapította azt is, hogy a Törvényben foglalt határidők a tisztességes eljáráshoz való jog szempontjából nem aggályosak (Indokolás, [145]-[174]), illetve a Törvény rendelkezései nem sértik a fegyverek egyenlőségének követelményét (Indokolás, [175]-[180]).

8. A PJE határozat és a Törvény nemzetközi szerződésbe ütközésének kérdése

A felperes álláspontja szerint a Törvény sérti a Magyar Népköztársaság és a Német Szövetségi Köztársaság között Budapesten, 1986. évi április hó 30. napján aláírt, a beruházások

elősegítéséről és kölcsönös védelméről szóló Szerződést, amelyet Magyarországon az 1988. évi 5. törvényerejű rendelet hirdetett ki. A felperes e körben a Szerződés 2. és 4. cikkének sérelmére hivatkozott.

A Szerződés 2. cikke értelmében mindegyik Szerződő Fél lehetőség szerint elősegíti területén a másik Szerződő Fél beruházásait, ezeket jogszabályaival összhangban engedélyezi és minden esetben igazságos és méltányos elbánásban részesíti. A Kúria e körben visszautal az AB határozatra, illetve jelen ítélet korábbi megállapításaira, amelyek értelmében a Törvény nem alaptörvény-ellenes és nem ütközik az uniós jogba. A Kúria hangsúlyozza, hogy nem lehet ellentétes az igazságos és méltányos elbánás elvével olyan jogszabály, aminek célkitűzése és joghatása megakadályozni azt, hogy a felperes által kötött fogyasztói szerződések a megkötésük idején hatályos uniós és tagállami szabályozás ellenére tisztességtelen tartalommal maradjanak fenn és menjenek teljesezésbe.

A Szerződés 4. cikke kisajátítással kapcsolatos szabályokat tartalmaz. A Kúria e körben visszautal a Charta 17. cikkének sérelmével kapcsolatban kifejtett álláspontjára, aminek értelmében a Törvény nem valósít meg a Charta fogalomhasználata szerinti tulajdonelvonást. Ezért a Törvény rendelkezései nem minősülnek a Szerződés értelmében kisajátításnak, így a Megállapodás 4. cikkének sérelme sem állapítható meg.

III. A felperes által hivatkozott anyagi jogi és eljárásjogi jogszabálysértések

1. A régi Ptk. 209. § (1), (2), (5) és (6) bekezdésének, illetve az új Ptk. 6:102. § (1), (2), (3) és (4) bekezdésének a megsértése

A Kúria utal arra, hogy a Törvény 4. § (1) bekezdése törvényi vélelmet állított fel: az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésben, az annak részét képező egyoldalú kamat-, költség-, díjemelést lehetővé tévő szerződéses kikötések tisztességtelenek. A jelen perben a felperes kizárólag azt kérhette a bíróságtól, hogy az általa alkalmazott ÁSZF-ek a fenti körben megfelelnek a Törvény 4. § (1) bekezdésében felsorolt elveknek. Csak ennek sikeres bizonyítása dönti meg a hivatkozott törvényi vélelmet. Perindítás nélkül, vagy sikertelen perindítás esetén ezek az ÁSZF rendelkezések a Törvény erejénél fogva minősülnek tisztességtelennek. Ebben a perben tehát szükségtelen vizsgálni azt, hogy a per tárgyává tett ÁSZF rendelkezések a régi Ptk. 209. §-ának (1) bekezdése alapján tisztességtelennek minősülnek-e vagy sem, hiszen ha az ÁSZF rendelkezések nem felelnek meg maradéktalanul a Törvény 4. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, egyértelműen nem felelnek meg a

régi Ptk. 209. § (1) bekezdésében foglalt törvényi tényállási elemeknek sem.

A jogerős ítélet tehát a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésébe, illetve az új Ptk. 6:102. § (1) bekezdésébe nem ütközik, ez okból nem jogszabálysértő.

A perbeli jogkérdés eldöntése során a szerződéskötés körülményeinek nincs jelentősége, mivel kizárólag azt kell, lehet vizsgálni, hogy az ÁSZF egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezései tisztességes szerződéses rendelkezések-e. Ennek megítélését pedig a szerződéskötés körülményei, illetve a „szerződéskötéskor fennállott társadalmi, gazdasági viszonyok” nem befolyásolják, ahogy arra a Kúria a Fogyasztói Irányelv 4. cikkének állított sérelme kapcsán rámutatott. Így a jogerős ítélet nem sérti a régi Ptk. 209. § (2) bekezdését, illetve az új Ptk. 6:102. § (2) bekezdését sem.

Az egyoldalú szerződésmódosítást tartalmazó ÁSZF rendelkezések nem tekinthetők a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési feltételeknek, figyelemmel a C-26/13. sz. Kásler-ügyben, illetve a 2/2012. PK vélemény 4. pontjában kifejtettekre.

Az Irányelv melléklete 2. pont b) alpontjában írtaknak is megfelel a jogerős ítélet indokolása, ugyanis a hivatkozott rendelkezés csak „érvényes”, jogszerű indok esetén teszi lehetővé a pénzügyi intézménynek fizetendő kamat, vagy egyéb költség megváltoztatását. A Kúria pedig a perben eljáró bíróságokkal egyezően arra a megállapításra jutott, hogy a felperes által alkalmazott ÁSZF-ek egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezései tisztességtelen szerződési feltételeket tartalmaznak.

Így a jogerős ítélet nem sérti a régi Ptk. 209. § (5) bekezdésében, illetve az új Ptk. 6:102. § (3) bekezdésében írtakat.

Mind a régi, mind az új Ptk. szerint nem minősülhet tisztességtelennek a szerződéses feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásainak megfelelően határozták meg. Ugyanakkor az egyoldalú szerződésmódosítást tartalmazó ÁSZF rendelkezések tartalmát a Hpt. keretjogszabályként szabályozta, a jogszabályi kereteket éppen ezen ÁSZF rendelkezések töltötték meg tartalommal, mely rendelkezések tisztességtelensége bírósági vizsgálat tárgyát képezheti, illetve az ok-lista jogszabályoknak megfelelő szabályozása sem zárja ki a feltételrendszer egésze tisztességtelenségének vizsgálatát.

2. A régi Hpt. 210. §-ában (210/A. §-ában), valamint a Kormányrendeletben foglalt kógens jogszabályi rendelkezések figyelembe vétele

A Kúria a 2/2012. PK véleményében egyértelműen rámutatott, hogy a Hpt. rendelkezései keret jelleggel hatalmazták fel a pénzügyi szolgáltatókat az egyoldalú szerződésmódosítás jogának kikötésére, míg a végrehajtás körében született Kormányrendeletben írtaknak megfelelő ok-lista feltételek tisztességtelensége a 2/2014. PJE határozatban kifejtettekéből következően vizsgálható. Ha az ok-listában foglalt feltételek maradéktalanul megfelelnek a Kormányrendelet szabályozásának, ez önmagában nem jelenti azt, hogy maguk az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses feltételek nem lehetnének tisztességtelenek, amelynek vizsgálata a bíróság hatáskörébe tartozik. A Kormányrendeletben írtaknak maradéktalanul megfelelő ok-lista esetén is vizsgálandó ugyanis, hogy a vonatkozó szabályozás, maga a feltételrendszer a kötelezettségvállalás mechanizmusát szabályozza-e, az emelés lehetséges mértéke a fogyasztó számára felmérhető-e, ellenőrizhető-e, így megfelel-e az átláthatóság (ezen belül az ellenőrizhetőség), az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének.

Amennyiben kizárólag a polgári jogi szabályozás szempontjából ítéljük meg e kérdést, azt szükséges rögzíteni, hogy a tisztességtelenség fogalma a Ptk-ban 2006. március 1-jétől változatlan volt. Azt megelőzően a hatályos régi Ptk. szabályai pedig bár szövegezésben eltértek, de érdemben nem.

A régi Ptk. 209. § (1) bekezdése értelmében tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. Ennek tükrében kellett vizsgálni tehát, hogy a különböző időszakokban, a felperes által alkalmazott üzletszabályzatok a fenti követelménynek megfelelnek-e. Nincs jelentősége, hogy a régi Hpt., illetve más jogszabályok egyoldalú szerződésmódosítást szabályozó rendelkezései milyen tételes szabályokat tartalmaztak, ezek miként szigorodtak. A perbeli jogvita eldöntése során ugyanis nem azt kellett vizsgálni, hogy a vonatkozó szerződéses, illetve üzletszabályzati rendelkezések megfelelnek-e az alkalmazásuk idején hatályos törvények tételes rendelkezéseinek, hanem azt, hogy tisztességtelen szerződési feltételnek minősülnek-e.

A felperes egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő üzletszabályzati rendelkezései folyamatosan szigorodtak, nyilvánvalóan a vonatkozó jogszabályi rendelkezések figyelembe vétele miatt. Az azonban nem állapítható meg, hogy maradéktalanul megfeleltek a tisztességes szerződési feltételek kapcsán támasztott uniós szabályoknak, a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésének, a

tisztességes szerződési feltétellel szemben az Európai Unió Bírósága, illetve a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) joggyakorlatával felállított követelményeknek. Ez utóbbi feltételrendszer pedig nem változott. Változásként nem értékelhető, ha az Európai Unió Bírósága, vagy a Kúria ítéleteiben értelmezi, milyen feltételek fennállása esetén tisztességtelen egy szerződési feltétel és ezekből esetleg más következtetés vonható le, mint amit a felperes pusztán a vonatkozó jogi szabályozás, esetleg a korábbi joggyakorlat ismeretében irányadónak tekintett (C-92/11. sz. RWE Vertrieb AG ügy, 58. pont). Tekintettel arra, hogy érdemben nem változott az uniós szabályozás, illetve a régi Ptk. szabályozása a tekintetben, hogy milyen esetben tisztességtelen egy szerződési feltétel, jogszerűen volt egységesen vizsgálható, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás feltételrendszere tisztességes volt-e 2004. május 1-jétől, az EU-hoz történt csatlakozásunktól kezdődően a Törvény hatályba lépéséig.

3. A részleges érvénytelenségre vonatkozó Ptk-beli szabályok megsértése (Ptk. 239. §, illetve az új Ptk. 6:114. §).

A felperes felülvizsgálati kérelmében állította: tévedett a másodfokú bíróság, amikor az egyes szerződéses rendelkezések részleges érvénytelenségét - valójában részleges érvényességét - nem vizsgálta. A Törvény jelen peres eljárásban kizárólag a törvényi vélelem megdöntését teszi lehetővé. A Törvény 11. § (1) bekezdése szerint a bíróság az eljárásban kizárólag azt vizsgálja, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés a 4. § (1) bekezdése szerint tisztességes-e. Ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés nem felel meg a 4. § (1) bekezdés szerinti bármelyik feltételnek, és ezért a szerződéses kikötés tisztességtelen, a keresetet elutasítja (11. § (2) bekezdés). Ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés megfelel a 4. § (1) bekezdés szerinti valamennyi feltételnek, megállapítja, hogy a szerződéses kikötés tisztességes és ezért érvényes (11. § (3) bekezdés). A törvényi szabályozásból következően eltérő döntés hozatalára lehetőség nincs.

Az adott ügyben a másodfokú bíróság az ok-listában szereplő feltételeket nem egyesével vizsgálta, mivel jogszerűen arra a következtetésre jutott, hogy a felperes által alkalmazott ÁSZF rendelkezések egyetlen alkalmazási időszakban sem feleltek meg a Törvény 4. § e) pontjában írt átláthatóság elvének, amelynek nemcsak az ok-lista egyes feltételeinél, hanem az egyoldalú módosítás feltételrendszere egésze tekintetében is érvényesülnie kell. A fogyasztó a vonatkozó ÁSZF-ek áttanulmányozása, megértése esetén sem láthatta előre, hogy milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására, az ok-listában szereplő

feltételek milyen mértékű változása hat ki fizetési kötelezettsége terheesebbé válására, milyen mértékű változás következik be fizetési kötelezettségeiben akkor, ha az egyes feltételek – a szerződéskötést követően – egymással ellentétes irányban változnak. A fogyasztó a fentiek miatt nem volt abban a helyzetben, hogy az esetleg bekövetkezett kamat-, díj-, költségemelés jogszerűségét ellenőrizhesse. Így tehát helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy nincs olyan felperes által alkalmazott egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tévő ÁSZF rendelkezés, amely elkülönítetten lenne értékelhető, és amely tekintetében a felperes keresete alapos lenne. A fenti értelmezés van összhangban a Törvény 11. § (2) bekezdésének rendelkezésével is.

A másodfokú bíróság ítélete tehát ez okból sem jogszabálysértő.

4. Az Irányelv 5. cikkének való megfelelés érdekében a régi Ptk. 209. § (4) bekezdésében rögzített transzparencia elvének értelmezése

A Kúria a 2/2014. PJE határozatában értelmezte az átláthatóság Ptk-beli követelményét. Jogértelmezése során e körben hivatkozott az EU Bíróság C-26/13. sz. Kásler-ügyben hozott ítéletében kifejtettekre is. A PJE határozat szerint az átláthatóság követelménye azt jelenti, hogy a fogyasztó a szerződéskötéskor átlássa, később ellenőrizni tudja miként alakulnak a szerződéskötést követően a szerződésből eredő kötelezettségei. Egy ÁSZF tisztességtelenségének megítélése körében ennek van ügydöntő jelentősége.

A másodfokú bíróság jogértelmezése e körben mindenben megfelel az Irányelv 5. cikkének, az azt értelmező EU bírósági gyakorlatnak, a 2/2014. PJE-ben kifejtetteknek és így a régi Ptk. 209. § (4) bekezdésében írtaknak.

5. A Pp. 206. § (1) bekezdésébe és a Pp. 221. § (1) bekezdésébe foglalt követelményeknek való megfelelés

A felperes felülvizsgálati kérelmében általánosságban hivatkozott arra, hogy az ítélet indokolásában logikai ellentmondások és okszerűtlen következtetések találhatók, a felhívott jogszabályok és Kúriai döntések helyes alkalmazásából eltérő jogi következtetésre lehet jutni. Azt azonban nem fejtette ki és nem jelölte meg, hogy pontosan mik azok az ellentmondások és okszerűtlen következtetések, amelyek alapján a jogerős ítélet a hivatkozott jogszabályoknak nem felel meg, ezért a Kúria ezt a hivatkozást a Pp. 272. § (2) bekezdésére figyelemmel nem vizsgálta.

Összességében a bíróság a vonatkozó uniós és hazai normák megsértése nélkül, a Törvény rendelkezéseit helyesen értelmezve és alkalmazva, logikai ellentmondás nélkül, és az ítéletet megfelelően

megindokolva, helyesen állapította meg, hogy a perben irányadó időszak alatt a felperes által alkalmazott, egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződési feltételek nem feleltek meg maradéktalanul a Törvény 4. § (1) bekezdése által megkívánt valamennyi elvnek, különösen az átláthatóság, az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének. A kifejtettek értelmében a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdésének alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Annak mértékét a csatolt megbízási szerződés szerinti díjazás alapján, ÁFA-val növelt összegben határozta meg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával.

Budapest, 2014. december 11.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Tné

bírósági tisztviselő